

~~40/0337~~

WIG OPISU - 07/90

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH JAWNE

EGZ. POJ.

"ROZWÓJ"

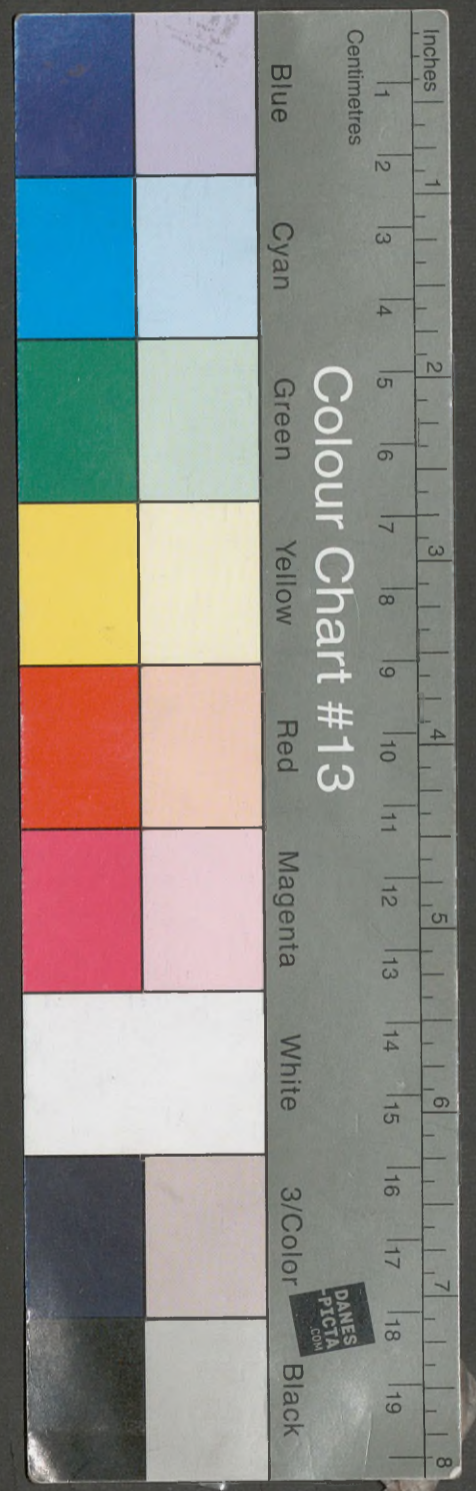
SPRAWOZDANIA Z PRACY
ZESPOŁU BADAWCZEGO TEMATU
"ROZWÓJ"

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGO WP
Archiwum Działu Historii Specjalnych
Kz ewid. _____

45886

WARSZAWA

1986

~~40/0337~~

WIG OPISU - 07/90

AKADEMIA SZTABU

GENERALNEGO

WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH JAWNE

EGZ. POT.

„ROZWÓJ”

SPRAWOZDANIA Z PRACY
ZESPOŁU BADAWCZEGO TEMATU
„ROZWÓJ”

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Historii Specjalnych
Nr ewid. _____

 45886

WARSZAWA

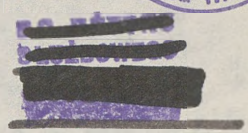
1986

~~40/0337~~

WIG OPISU - 07/90

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

EGZ. POJ.

SPRAWOZDANIA Z PRACY
ZESPOŁU NAUKOWEGO TEMATU
'ROZWÓJ'

BIBLIOTEKA NAUKOWA ANS WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 45886

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP	
Nr.	9488
Wpłynęło da.	1986 -01-19 3 1.
Zal.	Ark. 5

DO UŻYTKU
~~WYKONAWCZEGO~~
Egz. pojed.

gen.bryg. Zbigniew KAMINSKI
płk doc.dr hab. Wiesław WÓJTOWICZ

Sprawozdanie
z pracy zespołu naukowego KTT
tematu R O Z W Ó J

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

1. Uzyskane wyniki badań

Oficerowie zespołu w ramach pracy nad tematem ROZWÓJ uczestniczyli w szeregu ćwiczeniach organizowanych i prowadzonych przez IC MON i dowództwa OW w grupach kontrolno-badawczych oraz jako rozjemcy, badając między innymi sprawność działania tyłów /związków i oddziałów tyłowych, potencjału zabezpieczenia, form i sposobów, zasad stosowanych w systemie "zasilania" wojsk/ w walce i operacji. Szczególnie problemy te /unowocześnienia i doskonalenia systemu zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych w oparciu o wprowadzony nowy sprzęt i środki zaopatrzenia/ były z całą wnikliwością badane w ćwiczeniach sojuszniczych pod kryptonimem SOJUZ oraz organizowanych przez IC MON pod kryptonimem WIOSNA, LATO oraz BAZA.

Badania koncentrowano w dwóch etapach ćwiczeń:

- 1/ przegrupowanie wojsk i tyłów armii i frontu do rejonu wyjściowego /w ramach operacyjnego rozwinięcia wojsk/;
- 2/ w okresie prowadzenia operacji zaczepnej.

Badaniami objęto TSD armii i frontu oraz jednostki tyłowe, które uczestniczyły w danym ćwiczeniu.

Przeprowadzone badania /obserwacje, dyskusje, kalkulacje, porównania/ potwierdziły założoną hipotezę, że istniejące systemy zabezpieczenia tyłowego i techniczno-specjalnego wojsk w walce i operacji są opłacalnymi i poszukiwanymi obiektami uderzeń nieprzyjaciela, wyeliminowanie których może się przyczynić do osiągnięcia przez niego celów walki i operacji a jednocześnie nie w pełni odpowiadają one wymogom i potrzebom współczesnego pola walki; doskonalenie tych systemów /w szczególności poprzez zmianę podstawowych jego parametrów/ powinno nastąpić przez wprowadzenie sprzętu o wyższych parametrach taktyczno-eksploatacyjnych, zmiany /zwiększenia/ potencjału zabezpieczającego oraz form i sposobów ich działania.

Zapoczątkowane w ubiegłej pięcioletce /1981-85/ oraz prognozowane do zrealizowania w drugiej połowie lat osiemdziesiątych /1986-90/ grupy przedsięwzięć zmiierzają do:

1. Dalejszego doskonalenia systemu mobilizacyjnego rozwinięcia tyłów, w szczególności przez podniesienie rangi i znaczenia

4

grup organizacyjno-mobilizacyjnych jednostek tyłowych, lepszego dostosowania struktury pokojowej składnic /stanowiących bazę mobilizacyjną dla jednostek tyłowych/ do potrzeb mobilizacyjnego rozwinięcia związków tyłowych oraz zintensyfikowania /między innymi na kursie PSOT w ASG WP/ szkolenia kadry dowódczej i sztabowej tych jednostek.

2. Podniesienie sprawności zabezpieczenia tyłowego wojsk przede wszystkim zaopatrywania w paliwo oraz tankowania sprzętu w czasie operacyjnego rozwinięcia wojsk /przegrupowania wojsk na dużą odległość - na front zewnętrzny/. W tym celu wprowadzono w ogniach taktycznych zestawy polowych punktów tankowania /PPT-10/, zmodernizowano cysterny dystrybutory na samochodach - zwiększając zdolność wydawczą do 500 l/min /4 węże wydawcze/, sukcesywnie wprowadza w jednostkach dowozu MPS cysterny wielotonażowe. Przewiduje się sformowanie zmilitaryzowanych kompanii dowozu paliw /po jednej w każdym okręgu wojskowym/ dla dostarczenia paliw płynnych do przegrupowujących się wojsk. Ponadto przewiduje się uruchomienie w ramach świadczeń rzeczowych grup wielotonażowych autocystern, dla dowozu paliwa do wojsk znajdujących się w rejonach dzieńno-nocnych lub dobowych odpoczynków. Zakłada się również możliwość tankowania małych kolumn samochodowych bezpośrednio w stacjach CPN oraz formowanie w dwóch armiach /okręgach wojskowych/ po jednej kompanii masowego tankowania o możliwości jednorazowego zatankowania 120 pojazdów. Jednocześnie blisko trzykrotnie zwiększa się /z 70 do 200 m³ na godzinę/ możliwości dystrybucyjne grup tankowania. Zrealizowanie wszystkich tych przedsięwzięć przy jednoczesnym zwiększeniu zapasów ruchomych MPS o blisko 25-30%, pozwoli skrócić czas cyklu tankowania pojazdów z jednoczesnym odtwarzaniem zapasów w granicach do około 4 godzin dla związku taktycznego. Nie mniej jednak jako warunek konieczny powinna być przestrzegana zasada, że jednostki zaangażowane w systemie odtwarzania paliwa powinny być odpowiednio wcześniej zmobilizowane i przesunięte na kierunek przegrupowania wojsk.
3. W dalszym ciągu wprowadzane są zmiany w systemie zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych, wyrazem tego to przechodzenie w związkach zabezpieczenia materiałowego /ABMZ

i FBMZ/ na typowe struktury dowodzenia typu ogólnowojskowego co przyczynić się powinno do znacznego usprawnienia obiegu informacji. Jednocześnie zwiększa się i to w znacznym stopniu ładowność batalionów transportowych przez wprowadzenie w kolejnych kompaniach samochodów wielotonażowych. Zostaną usprawnione również procesy przeładunkowe /zwiększenie możliwości przeładunkowych średnio o około 30%/. Istnieje możliwość doskonalenia procesów tankowania w walce przez organizowanie siłami kompanii masowego tankowania rubieży tankowania dla oddziałów i związków taktycznych /drugich rzutów, OGM/ przed wprowadzeniem ich do walki.

4. Dokonywane zmiany w systemie zabezpieczenia komunikacyjnego mają na celu zwiększenie ładowności jednostek transportowych i zaopatrzeniowych oraz usprawnienie ruchu na drogach /liniach/ komunikacyjnych przez zwiększenie o 1/3 możliwości jednostek drogowo-eksploatacyjnych /bde i BDE/ oraz zamianę w jednostkach drogowo-mostowych starego na nowy park mostowy. /PP-64 i DMS-65/.
5. Planowane zmiany w systemie zabezpieczenia medycznego mają na celu obniżenie o jeden etap zakresu udzielanej pomocy medycznej. Stwarza się warunki do uzyskania większej niż dotychczas niezawodności działania systemu zabezpieczenia medycznego /m/ przez wprowadzenie w dywizji medycznej kompanii wzmocnienia/.
6. W dalszym ciągu doskonalone będą tyłowe systemy dowodzenia przez wprowadzenie na szczeblach taktycznych wozu dowodzenia ADK-11 z urządzeniem utajniającym UTD 3CT oraz wyposażenie tyłowych organów dowodzenia szczebli operacyjnych w polowy zautomatyzowany podsystem dowodzenia tyłami POLAR RPO. Dokonane zmiany powinny przynieść ekonomię czasu w dowodzeniu tyłami rzędu 25-30%.
2. Wpływ wprowadzanych lub prognozowanych zmian techniczno-organizacyjnych w tyłach na zasady działania systemu zabezpieczenia tyłowego wojsk

Na współczesnym polu walki w warunkach stosowania broni konwencjonalnej /w tym również broni precyzyjnej - zestawów rozpoznawczo-uderzeniowych/ i broni masowego rażenia SZTW i SZSTechNw powinien charakteryzować się wysokim stopniem efektywności, funkcjo-

nalności, autonomiczności, sterowalności, mobilności i żywotności, muszą one być szczególnie odporne na dezorganizujące skutki uderzeń nieprzyjaciela.

Dlatego należy dążyć do:

- maksymalnego usamodzielnienia wojsk, zapewnić im odpowiednią pod względem tyłowym autonomiczność szczególnie w działaniach na samodzielnych kierunkach, przy braku ciągłej linii frontu, w oderwaniu od sił głównych - w głąb obrony przeciwnika;
- racjonalnego wykorzystania zasobów miejscowych i zdobyczy wojennej;
- kompleksowego wykorzystania wszystkich dostępnych środków transportu, przy systematycznym zwiększaniu udziału w nich transportu rurociągowego i powietrznego;
- rozwijania wszystkich jednostek tyłowych co najmniej w dwóch rejonach i wyznaczania 1-2 rejonów zapasowych;
- przemieszczania jednostek zabezpieczenia materiałowego i dowozu m metodą "koczowniczą", a więc kolumny transportowe po wykonaniu dowozu jadą do nowego rejonu rozmieszczenia;
- usprawnienia procesów zabezpieczenia wprowadzenia zgrupowań uderzeniowych związków taktycznych drugiego rzutu, OGM przez organizowanie siłami kompanii masowego tankowania rubieży tankowania oraz rozwijanie na kierunkach wprowadzenia wysunięte rzuty tyłów /czołówki materiałowej/;
- zwrócenia uwagi na problemy organizację obrony i ochrony tyłów.

3. Kierunki dalszych zmian systemów ZTW i ZSTechnW

Wprowadzenie na wyposażenie i uzbrojenie wojsk dalszych kolejnych generacji sprzętu spowoduje określone zmiany w systemach walki i operacji oraz zabezpieczenia wojsk. Istnieje zatem konieczność stałego doskonalenia systemów ZTW i ZSTechnW, w szczególności w następujących kierunkach - dalszego usprawnienia systemów mobilizacyjnego rozwinięcia tyłów-skrócenia czasów mobilizacji;

- dalsze usprawnienia systemu dowodzenia tyłami;
- doskonalenia systemów komunikacyjnych.

Wzrost wojnowy
 38.10.05
 01.01.06
 01.01.06

- karności, autonomizacji, sterowności, mobilności i żywotności,

muszą one być szczególnie oborne na dezorganizujące skutki uderzeń

nieprzyjaciela.

Dlatego należy dążyć do:

- maksymalnego uszczelnienia wojsk, zapewnić im odpowiednią

pod względem tyłowym autonomizację szczególnie w działaniach

na samodzielnych kierunkach, przy braku ciągłej linii frontu,

w obrębie od się górnym - w grup obrony przeciwnika;

- racjonalnego wykorzystania zasobów miejscowych i zdobytych woje-

wności;

- kompleksowego wykorzystania wszystkich dostępnych środków

transportu, przy systematycznym zwiększaniu udziału w nich

transportu trolejowego i powietrznego;

- rozwijania wszystkich technostek tyłowych szczególnie w dwóch

rejonach I i II rejonów zapasowych;

- przenieszenia jednostek zabezpieczenia materiałowego i dowozu

metodą "kocowalnią", a więc kolimny transportowe po wykonaniu

dowozu ładów do nowego rejonu rozmieszczenia;

- ulepszenia procesów zabezpieczenia wprowadzenia grupowych

uśrednionych związków taktycznych drugiego rzutu, GCM przez

organizowanie szkieletu kompanii masowego tankowania i rzeźby tanko-

wania oraz rozwijania na kierunkach wprowadzenia wysunięte

trasy tyłów (ocelówki materiałowe);

- zwiększenia uwagi na problemy organizujące obrony i obrony tyłów.

3. Kierunki dalszych zmian systemów ZTW i ZSTechm

Wprowadzenie na wyposażenie i uzbrojenie wojsk dalszych

kolejnych generacji sprzętu spowoduje określone zmiany w systemach

walki i operacji oraz zabezpieczenia wojsk. Istnieje zatem koniecz-

ność stałego doskonalenia systemów ZTW i ZSTechm, w szczególności

w następujących kierunkach - dalszego doprowadzenia systemów mobi-

lizacyjnego rozwinięcia tyłów-aktywacji;

Wykonano w 1 egz.

Egz. - nr 1 - Kat. Szt. Operac.
Wyk. płk Wójtowicz
Druk. E.K. dnia 30.10.86 r.
Nr ks. masz. Pf10/KTO

112

7

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH
I GOSPODY POWIETRZNEJ KRAJINY
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP

Egz. nr ... 3

Nr. ~~PF 728~~

30 XI 1983

~~232/1983~~
40/pf/272

" ROZWÓJ _ 3 "

7/6 ZASADY ZASTOSOWANIA LOTNICTWA FRONTOWEGO
W OPERACJACH DRUGIEJ POŁOWY LAT OSIEMDZIESIĄTYCH

OPRACOWAŁ :

płk doc.dr hab. Jerzy MACHURA
ASG WP

Nieprzerwany rozwój broni jądrowej /w tym i neutronowej/, rakietowej, bakteriologicznej, a także szeregu konwencjonalnych środków walki dotychczas nie zdołał podnieść ukształtowanej pozycji lotnictwa we współczesnych operacjach na lądowych i morskich TDW. Wszystko wskazuje, że ta znacząca pozycja lotnictwa w siłach zbrojnych zostanie utrzymana również w latach osiemdziesiątych. Nie przewiduje się poważniejszych zmian w treści i ilości zadań wykonywanych przez lotnictwo na korzyść wojak lądowych, czy też marynarki.

Wszystko wskazuje na to, że istniejące mocarstwa - USA i ZSRR utrzymują na dotychczasowym poziomie siły lotnictwa strategicznego /dalekiego zasięgu/. Przewidywane wprowadzenie na wyposażenie tego lotnictwa nowych samolotów bombowych /B-1/, w zamian za wycofywane stare samoloty, może wzmocnić potencjał uderzeniowy lotnictwa strategicznego.

W wojnie jądrowej lotnictwo to ma być uzupełniającym /głównymi - wojaka rakietowe/ nościcielami jądrowych, lub konwencjonalnych środków rażenia i służyć do niszczenia /obezwładniania/ obiektów o znaczeniu strategicznym, usytuowanych na głębokim zapleczu nieprzyjaciela.

W wojnie konwencjonalnej lotnictwo strategiczne nadal ma być głównym środkiem oddziaływania na obiekty położone na głębokim zapleczu nieprzyjaciela. Lotnictwo to będzie głównym środkiem w operacjach powietrznych prowadzonych o wynalczenie /utrzymanie/ panowania /przewagi/ w powietrzu na TDW, a także w operacjach powietrznych, o charakterze ofensywnym, prowadzonych w innych celach np. obezwładnienie systemu komunikacji itp. Coraz rzadziej mówi się o celowości wykorzystywania lotnictwa strategicznego w taktycznej, a nawet operacyjnej strefie działań. W ostatnich latach prób o takim charakterze nie prowadzono.

Doświadczenia z ćwiczeń międzysojuszniczych wskazują, że w latach osiemdziesiątych w Zjednoczonych Siłach Zbrojnych Układu Warszawskiego /ZSZ UN/ wzrosło znaczenie lotnictwa podlegającego bezpośrednio dowódcy Sił Zbrojnych na TDW - armii lotniczych o przeznaczeniu operacyjnym /AL/Oper./ w skład których wchodziły związki taktyczne i samodzielne oddziały lotnictwa bombowego, myśliwskiego i rozpoznawczego. Armie te przeznaczone są do wykonywania zadań /uderzeniowych/

o charakterze operacyjnym w ramach operacji strategicznych prowadzonych na TDW. Część wysiłku AL/oper. w trakcie operacji może być przekazywana do dyspozycji dowódców frontów i wykorzystywana według ich planów, np. do działań na korzyść operacyjnej grupy manewrowej /OGM/ frontu - przede wszystkim do zwalczania odwodów operacyjnych nieprzyjaciela zagrażających OGM. Podczas ćwiczenia p.k. "Wiosna-80" ćwiczący front otrzymał dodatkowo od dowódcy Sił Zbrojnych na TDW 10 pułkobotów /p/l/ lotnictwa bombowego i 3 p/l lotnictwa rozpoznawczego; w czasie ćwiczenia "Sojus-81" - 8 p/l lotnictwa bombowego, 2 p/l lotnictwa rozpoznawczego i 3 p/l lotnictwa myślińskiego, a w ćwiczeniu "Lato-82" lotnictwo bombowe wysiłkiem dwóch dywizyjolotów zwalczało odwoły nieprzyjaciela na kierunku działań OGM frontu.

Działania AL/oper., realizowane z zasady w decydujących okresach prowadzenia operacji frontowej, w znacznym stopniu wzmacniają potencjał uderzeniowy Wojsk Lotniczych poszczególnych frontów.

Nie przeliduje się także poważniejszych zmian w lotnictwie frontowym. Potrzeby i warunki działań wojsk lądowych nadal wyraźnie wskazują potrzebę posiadania w składzie wyższego związku operacyjnego wojsk lądowych związku operacyjnego lotnictwa frontowego /Armii Lotnictwa Frontowego - Wojsk Lotniczych Frontu/, w skład którego muszą nadal wchodzić różne rodzaje lotnictwa frontowego - lotnictwo myślińskie, lotnictwo myślińsko-bombowe, lotnictwo rozpoznawcze, lotnictwo transportowe i lotnictwo pomocnicze. Z przeprowadzonych badań wynika, że ilość samolotów poszczególnych rodzajów lotnictwa i ogólnie składy związków operacyjnych lotnictwa frontowego w zasadzie pozostały na dotychczasowym poziomie. Zarysowuje się jedynie tendencja do niewielkiego zmniejszenia ilości lotnictwa myślińskiego.

Wyraźnie dąży się do wydzielenia pododdziałów i oddziałów śmigłowców ze składu związków operacyjnych lotnictwa i włączania ich w skład związków operacyjnych wojsk lądowych /Armii, Korpusów armijnych/, tworząc jednocześnie na tym szczeblu dowództwa tzw. Lotnictwa Wojsk Lądowych /LWL/. Proces tworzenia LWL /włączanie śmigłowców w skład KA/ w siłach zbrojnych NATO został w zasadzie zakończony. W ZSZ UN proces tworzenia LWL, a faktycznie tzw.

lotnictwa armijnego trwa i najprawdopodobniej do 1985 r. zostanie zakończony. Przewiduje się, że w gestii dowódcy WLF pozostaną 1-2 oddziały śmigłowców bojowych, które wykorzystywane będą według planu dowódcy Frontu. Pododdziały i oddziały śmigłowców wchodzące w skład armii /APanc/ - lotnictwo armijne, wykorzystywane będzie zgodnie z decyzjami dowódcy armii.

Od kilku lat notuje się systematyczny wzrost znaczenia LWL w siłach zbrojnych, wzrasta ilość śmigłowców w składzie związków operacyjnych wojsk lądowych; rezerwa się także gama zadań wykonywanych przez LWL na korzyść wojsk lądowych. Przewiduje się, że systematyczny wzrost znaczenia śmigłowców i ich ilości w siłach zbrojnych zostanie utrzymany w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych.

Potrzeby i warunki wykonywania szeregu zadań przez lotnictwo w niepołączonych operacjach wojsk lądowych i wynikające z nich znaczenie lotnictwa w siłach zbrojnych, zmuszają do systematycznego doskonalenia samolotów, ich wyposażenia i uzbrojenia, a także środków dowodzenia i zabezpieczenia lotnictwa. Proces doskonalenia sprzętu lotniczego trwa nieprzerwanie.

Wysokie koszty opracowania nowych samolotów, długi czas prowadzenia badań, materiały, urządzenia i skomplikowana ich produkcja zmusiły do selekcji i ograniczenia programów rozwoju sprzętu lotniczego. W rezultacie konstruuje się mniej nowych typów samolotów, coraz częściej modernizuje się starsze modele samolotów i śmigłowców wyposażając je w nowoczesne urządzenia pokładowe, w tym i celowniki, uzbrojenie i środki zabezpieczenia.

Przewiduje się, że w połowie lat osiemdziesiątych siły zbrojne wiodących państw będą wyposażone w około 60% w sprzęt nowy, produkowany na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, pozostały sprzęt stary w dużej części zmodernizowany.

Sprzęt ten w znacznym stopniu będzie przyniósł samoloty z lat siedemdziesiątych - większy udział; doskonalsze środki rażenia; możliwość oddziaływania ogniowego z większych odległości; znacznie większe uniezależnienie od warunków atmosferycznych itp.

Samoloty te będą jednak wykonywały zadania w trudniejszych warunkach - skuteczniejsze OP; silniejsze przeciwdziałanie lotnictwa nieprzyjaciela; trudniejsze do odzyskania obiekty itp.

9

Ustalona na najbliższe lata pozycja lotnictwa w siłach zbrojnych i światowe kierunki jego rozwoju w zasadzie znajdują odbicie w planach rozwoju i kształtujących się zasadach użycia lotnictwa frontowego sił zbrojnych PRL w latach osiemdziesiątych.

1. PRZEWIDYWANE W LATACH 1981-1985 ZMIANY W WYPOSAŻENIU WLF I ICH
WPŁYW NA MOŻLIWOŚCI BOJOWE LOTNICTWA

Obecna sytuacja społeczno-polityczna i gospodarcza w Polsce spowodowała, że plany rozwoju Wojsk Lotniczych sił zbrojnych PRL nie są w pełni sprecyzowane i nadal są one korygowane i uzupełniane.

str. 46

Na podstawie materiałów opracowanych w październiku 1982 r. / przez oficerów Dowództwa Wojsk Lotniczych i akceptowanych przez Szefa Sztabu Wojsk Lotniczych, w latach 1981-1985 nastąpią stosunkowo niewielkie zmiany w sprzęcie lotniczym /w tym i w sprzęcie LML/. Te niewielkie zmiany w sprzęcie lotniczym, środkach uzbrojenia i zabezpieczenia wpłyną jednak na możliwości bojowe lotnictwa frontowego i lotnictwa wojsk lądowych.

Lotnictwo myślińskie ma nadal dysponować ok. 120 samolotami myślińskimi wchodzącymi w skład jednej dywizji lotnictwa myślińskiego /DLM/, składającej się z trzech pułków lotnictwa myślińskiego /plm/. Każdy z plm ma być wyposażony w dotychczasowy sprzęt - samoloty myślińskie typu MiG-21M i MiG-21MF. Nie przewiduje się także wyposażenia tych samolotów w nowe urządzenia lub środki uzbrojenia. Do roku 1985 nie zmienią się zatem możliwości bojowe lotnictwa myślińskiego.

Prze-widuje się ~~umentualną~~ możliwość około 1985 roku wyposażenia jednego z pułków DLM w samoloty MiG-23, lub inne tej samej klasy. Wówczas możliwości bojowe ~~tej~~ DLM wzrosły by średnio o 50% - w zasięgu oddziaływania, długostrzałowości dyżurowania w powietrzu, a także skuteczności działań.

Zgodnie z obecnymi potrzebami i najprawdopodobniej przyrzeczy- ni /drugą połowę lat osiemdziesiątych/, siły tej dywizji nie wystarczą nawet do "skromnej" roli walczących wojsk frontu i obiektów tyłowych. Dlatego też podczas ćwiczeń Wojska Lotnicze Frontu oznaczane są sojusznicę DLM, najczęściej wyposażoną także w samoloty MiG-21.

Do rezerwów i kalkulacji z załogi przyjmuje się w składzie WLF dwie DLM przeznaczone w 80% do działań w systemie OPL wojsk.

Lotnictwo myśliwsko-bombowe po 1985 r. wyposażone będzie w 220-240 samolotów myśliwsko-bombowych, z czego około 70% to samoloty typu SU /SU-7 BKŁ; SU-20 i SU-22/; pozostałe samoloty /około 30%/ to przestarzałe samoloty typu Lin-6.

Lotnictwo myśliwsko-bombowe zorganizowane będzie w dwie dywizje myśliwsko-bombowe /DLMB/, w składzie po trzy pułki lotnictwa myśliwsko-bombowego. W połowie lat osiemdziesiątych DLMB będą miały skład mieszany - każdy plmb będzie wyposażony w inny sprzęt - SU-22; SU-7 BKŁ i Lin-6. W następnych latach wszystkie pułki będą wyposażone w samoloty typu SU.

Nowe DLMB, w porównaniu z dotychczas posiadanymi DLSzR, będą legitymowały się znacznie większymi możliwościami bojowymi. Grupy samolotów z DLMB będą mogły zwalczać obiekty rozrzucone 200-300 km od linii styczności bojowej wojsk. Około 50% szybciej będą mogły dotrzeć do obiektu działań /na wzwanie z pola walki/. będą dysponowały znacznie większymi możliwościami pokonywania OP nieprzyjaciela. I najważniejsze, ich potencjał uderzeniowy /rakiety, bomby, możliwości przenoszenia broni jądrowej/ będzie średnio 3-krotnie większy, w porównaniu z możliwościami bojowymi samolotów Lin-6. Będą zatem mogły zniszczyć i obozować średnio 3-krotnie więcej obiektów.

Działania samolotów myśliwsko-bombowych nadal jednak w dużym stopniu uzależnione będą od warunków atmosferycznych i pory doby. Mogą mieć trudności wyczekiwania małych obiektów uderzeń na polu walki. Mogą być także wrażliwe na przeciwdziałanie radioelektroniczne.

~~Dwie DLMB, nawet o znacznie zwiększonych możliwościach bojowych, nie zaspokoją systematycznie rosnących potrzeb wojsk lądowych na działania LMB. Dlatego też wymogi /rygory/ dotyczące racjonalnego, zgodnie z obowiązującymi zasadami, wykorzystania lotnictwa muszą być bezwzględnie przestrzegane.~~

Lotnictwo rozpoznawcze do roku 1985 najprawdopodobniej będzie dysponowało jednym pułkiem lotnictwa rozpoznania taktycznego, wyposażonym w samoloty MiG-21R oraz jednym pułkiem lotnictwa bombowo-rozpoznawczego /plbr/, wyposażonym w samoloty SU-20 /przemienia się, że połowa wysiłku plbr wykorzystywana będzie do wykonywania zadań uderzeniowych/. Wynika z tego, że w porównaniu do lat siedem-

dziesiątych siły lotnictwa rozpoznawczego zmniejszą się średnio o 1/3. Nie przewiduje się poważniejszej modernizacji aparatury /wyposażenia/ samolotów rozpoznawczych /samoloty "D" i "KKR"/ ani też fotolaboratorium. Unowocześnienie tego wyposażenia mogłoby zrekompenzować zmniejszoną ilość samolotów rozpoznawczych.

~~Generalnie zakłada się jednak, że w latach osiemdziesiątych /w porównaniu do lat siedemdziesiątych/ możliwości bojowe lotnictwa rozpoznawczego w zasadzie nie zmniejszą się, ponieważ przewiduje się, że część zadań rozpoznawczych będą wykonywały samoloty lotnictwa myśliwsko-bombowego, lotnictwa myśliwskiego /oddzielnie lub podczas wykonywania innych zadań/ tzn. niezależne pododdziały rozpoznawcze oraz w stosunkowo szerokim zakresie śmigłowce bojowe i wielozadaniowe /obserwacja pola walki/.~~

Możliwości bojowe lotnictwa rozpoznawczego w zakresie rozpoznania radioelektronicznego pozostaną na dotychczasowym poziomie /MiG-21R wyposażony w SRS-6 i SRS-7M; SU-20 w SRS-9S/.

Przewiduje się, że lotnictwo rozpoznawcze zdoła zaspokoić dobre potrzeby wojsk frontu w zakresie powietrznego rozpoznania obiektów /około 200 obiektów/ w 50-70%. Zasięg rozpoznania powietrznego /taktyczny promień działań LR/ będzie wynosił od 300 do 500 km, licząc od linii styczności bojowej wojsk. Dokładność rozpoznawania i możliwości rozpoznania fotograficznego pozostaną na niezmienionym poziomie i w znacznym stopniu nie będą zaspokajały potrzeb.

Wydaje się, że czas obiegu informacji rozpoznawczej także pozostanie na niezmienionym poziomie 2-3 godz., który już dzisiaj znacznie przekracza potrzeby.

~~Zarysowująca się sytuacja w lotnictwie rozpoznawczym zmusza do poszukiwania nowych rozwiązań organizacyjnych i taktycznych zapewniających optymalne wykorzystywanie lotnictwa rozpoznawczego.~~

W ćwiczeniach międzysojuszniczych /"Wiosna-60"/ lotnictwo rozpoznawcze WLF /półkaktaga/ uzależniono jednym sojuszniczym pułkiem lotnictwa rozpoznawczego, co w znacznym stopniu uzależniło siły rozpoznania powietrznego. Rozwiązanie to nie przyjąłoby się jako obowiązująca zasada. Być może w przyszłości będzie to rozwiązanie konieczne i obowiązujące.

Lotnictwo transportowe /frontowe/, w skład którego wchodzi pułki średnich samolotów transportowych i śmigłowców transportowych, do roku 1985 tylko w nieznacznym stopniu będzie modernizowane i uzupełniane. Pułk Lotnictwa transportowego /plt/ wyposażony będzie w ok. 40 wysłużonych już samolotów AN-26, Il-14 i AN-2, a jego sumaryczne możliwości ładunkowe będą wynosić 80-100 t. Samoloty tego pułku mogą przewozić ładunki na odległość 200-600 km. Pułk śmigłowców transportowych /pát/, zaliczany często także do lotnictwa wojsk lądowych, do 1985 r. ma posiadać 5 eskadr średnich śmigłowców transportowych Mi-8, w sumie około 60 śmigłowców. Możliwości ładunkowe pát ok. 200 t, taktyczny promień przewozu ok. 300 km. Przewiduje się, że lotnictwo transportowe w okresie "W" może dysponować jeszcze zobilizowanym pułkiem lotnictwa sanitarnego /pla/ wyposażonym w samoloty AN-2 i śmigłowce Mi-2.

Jak widać możliwości lotnictwa transportowego WLF zwiększą się tylko w nieznacznym stopniu. Liczące się będzie wzmocnienie do 60 śmigłowców pát, co umożliwi zwiększenie ilości transportowanych materiałów, a także desantów transportowych.

Lotnictwo Wojsk Lądowych /LWL/ w latach 1981-1985 wyposażone będzie w średnie i lekkie śmigłowce bojowe /szturmowe/ i wielozadaniowe, oraz niewielką ilość samolotów łącznikowych i transportowych. Lotnictwo to zorganizowane ma być w dwa tzn. pułki śmigłowców bojowych /páb/. Każdy z nich wyposażony ma być w 100-110 aparatów latających /w tym około 100 śmigłowców/. Podstanową siłę ogniową każdego z tych pułków ma stanowić eskadra śmigłowców bojowych wyposażona w śmigłowce bojowe typu Mi-24D. Kolejne dwie eskadry tych pułków mają być wyposażone w uzbrojone śmigłowce Mi-2. W skład każdego z tych pułków mają wchodzić eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych /w składzie 8-10 śmigłowców/; oraz po eskadrze śmigłowców i samolotów łącznikowych przeznaczonych do obsługi dowództwa i sztabu armii. W skład tego pułku wejdą także klucze śmigłowców przeznaczone do rozpoznania artyleryjskiego i poprawienia ognia wojsk raketowych.

Pułki śmigłowców bojowych, w skład których wejdą pododdziały śmigłowców różnego przeznaczenia i różnych typów, będą jednostkami znacznie większymi od dotychczasowych plni i będą stanowiły znacznie większy potencjał ogniowy. Ocenia się, że ich możliwości ogniowe

we /szczególnie w zakresie niszczenia środków pancernych nieprzyjaciela/ będą o 50% większe od możliwości ognioowych obecnych plal.

Przewiduje się, że pułki te będą działały w składzie armii ogólnowojskowych i pancernych /najprawdopodobniej tak jak dotychczas na zasadach operacyjnego podporządkowania/ wykonując zadania ogniowe, rozpoznawcze, dowodzenia i zadania specjalne. Do wykonywania zadań desantowo-transportowych angażowane będą pododdziały śmigłoców z pát.

Nadal nie rozstrzygnięty jest problem przydzielenia /podporządkowania/ eskadr śmigłoców rozpoznawczo-łącznikowych dywizjom /DZ, DPanc/. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dywizjom takie eskadry /klucze/ śmigłoców są potrzebne/. Natomiast budzi wątpliwości włączanie tych eskadr /kluczy/ na stałe w skład DZ lub DPanc. Przeprowadzone próby trzymania wszystkich eskadr rozpoznawczo-łącznikowych na jednym lądowisku /bazowym/ i wykorzystanie ich zgodnie z bieżącymi zapotrzebowaniami dywizji w pełni zdały egzamin i potwierdziły racjonalność takiego rozwiązania.

W sumie wszystko wskazuje na to, że pozycja lotnictwa wojsk lądowych w siłach zbrojnych nadal będzie się umacniała, sukcesywnie będzie zwiększała ilość śmigłoców i będą one coraz bardziej związane z działaniami i strukturami organizacyjnymi związków operacyjnych a nawet związków taktycznych wojsk lądowych.

Środki WRE. Planowane zmiany sprzętu lotniczego i WRE nie spowodują poważniejszych zmian i poprawy sytuacji w tej dziedzinie. Wprowadzenie na wyposażenie LMB samoloty SU-22 także nie posiadają integralnych środków WRE. Mogą być nosicielami starszej generacji urządzeń zakłócających typu SPS-141 przeznaczonych do zakłócania SRL naprowadzenia rakiet samonaprowadzających się na źródło promieniowania typu H-28. Zarówno stacja zakłócająca jak i rakiet H-28 są bardzo skomplikowane w eksploatacji.

Nadal nie zdecydowano o zakupie śmigłoców WRE typu Mi-8pp, które mogły by w znacznej mierze poprawić radioelektroniczne zabezpieczenie działań bojowych WLF, a szczególnie LMB.

Zabezpieczenie materiałowo-techniczne. Wprowadzenie na wyposażenie WLF nowych samolotów i śmigłowców /SU-22 i Mi-24D/ powoduje znaczny wzrost zużycia, a zatem i potrzeb środków zaopatrzenia materiałowo-technicznego, a szczególnie paliw i środków bojowych. Bezpośrednio z tego wynikają potrzeby magazynowania tych środków i ich dostawy do użytkowników. Przewiduje się, że zgodnie z obliczonymi potrzebami /w/g średnich norm zużycia/ WLF będą dysponowały środkami zabezpieczenia materiałowo-technicznego.

Obecnie dokonywane są ostateczne obliczenia potrzeb środków transportu oraz prowadzi się rozważania dotyczące rozwiązań strukturalnych i organizacyjnych znacznie rozbudowujących się oddziałów i związków /BZMT/ zaopatrzenia materiałowo-technicznego. W trakcie rozważań są także zagadnienia zabezpieczenia lotniskowego, nadyctnego i innych służb specjalistycznych.

Generalnie nowy sprzęt lotniczy nadal w znacznym stopniu komplikuje systemy zaopatrywania materiałowo-technicznego i specjalnego i wszystko wskazuje na to, że sytuacja taka rozciągnie się także na lata osiemdziesiąte i środki zabezpieczenia materiałowo-technicznego mogą powodować nie pełne wykorzystanie walorów sprzętu bojowego.

Przewidywane na lata osiemdziesiąte zmiany w wyposażeniu WLF generalnie nie są na miarę potrzeb wojsk lądowych i operacji strategicznych prowadzonych na ETDW. Będą to jednak w znacznej mierze zmodernizowane WLF, szczególnie w wyposażeniu LMB i LWL, o poważnie zwiększonym potencjale ogniowym /konwencjonalnym i jądrowym/. Nie w pełni odpowiadające potrzebom lat osiemdziesiątych będą musiały być w sposób racjonalny i wręcz precyzyjny wykorzystywane podczas działań samodzielnych i po wzmocnieniu siłami sojusznymi. Zapewnić to ma, między innymi, modernizacja struktury organizacyjnej WLF i systemu dowodzenia lotnictwem frontowym.

2. PRZEWIDYWANE W LATACH 1981-1985 ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ WLF I SYSTEMU DOWODZENIA LOTNICTWEM

Potrzeby wynikające z modernizacji sprzętu lotniczego, a także układane /w ZSZ UW/ dążenia do unifikacji sprzętu bojowego, struktur organizacyjnych sił zbrojnych i zasad zastosowania bojowego wojsk, zmusiły do wprowadzenia odpowiednich zmian w strukturze organizacyjnej WLF sił zbrojnych PRL i systemie dowodzenia lotnictwem.

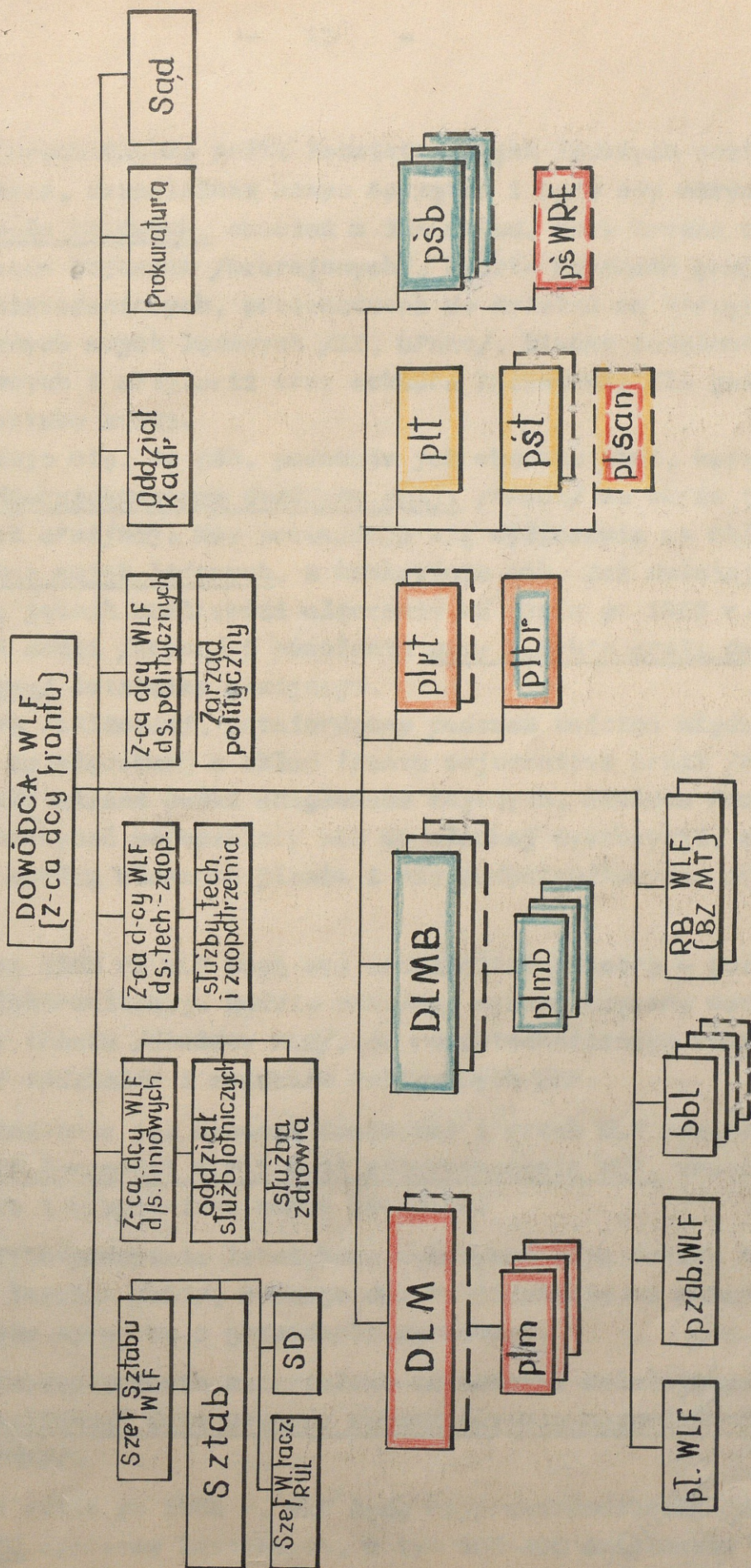
~~W 1982 r.~~ Rozpoczęto, zakrojone na szerszą skalę, zmiany struktury organizacyjnej Wojsk Lotniczych Frontu sił zbrojnych PRL. Zmiany te wprowadzane są przede wszystkim w celu zbliżenia struktury WLF /WP/ do struktur WLF obowiązujących w ZSZ UW. Ich wprowadzenie ma trwać do końca 1983 r. ~~Nowa struktura organizacyjna WLF /Wojska Polskiego/ przedstawiona jest na rys. 1.~~

Nowa struktura organizacyjna WLF przewiduje posiadanie nadal tylko jednej dywizji lotnictwa myślińskiego /DLM/, w składzie trzech pułków lotnictwa myślińskiego, w sumie około 120 samolotów myślińskich. Przewiduje się, że dywizja ta będzie działała w systemie OPL wojsk frontu wspólnie z sojuzniczą DLM. W skład WLF mają wchodzić dwie dywizje lotnictwa myślińsko-bombowego /DLMB/, każda w składzie trzech pułków lotnictwa myślińsko-bombowego - w sumie około 240 samolotów myślińsko-bombowych. Lotnictwo myślińsko-bombowe WLF może być także wzmocnione siłami do jednej sojuzniczej DLMB.

Zadania rozpoznania powietrznego są wykonywać jeden samodzielny pułk lotnictwa rozpoznania taktycznego /plrt/ oraz częściowo samodzielny pułk lotnictwa bombowo-rozpoznawczego /plbr/. Do wykonywania zadań rozpoznawczych na korzyść wojsk lądowych frontu może być zaangażowany okresowo, lub w ciągu całej operacji sojuzniczej plrt lub pułk lotnictwa rozpoznania operacyjnego.

Zadania desantowo-transportowe będą realizować samodzielne pułki: lotnictwa transportowego /plt/ i śmigłowców transportowych /pôt/. Podczas ćwiczeń międzysojuzniczych często w skład WLF włączano okresowo sojuzniczy pôt, oraz mobilizowany pułk lotnictwa sanitarnego.

rys. 1 STRUKTURA ORGANIZACYJNA WLF (WOJSKA POLSKIEGO)

Dotychczasowe pułki lotnictwa wojsk lądowych zostaną zreorganizowane, uzupełnione nowym sprzętem i będą się nazywać: pułkami śmigłowców bojowych, chociaż w ich skład, poza trzema eskadrami śmigłowców bojowych /uzbrojonych/, będzie wchodzić grupa śmigłowców wielozadaniowych, przeznaczona do działań na korzyść związków taktycznych wojsk lądowych /DZ, DPanc/, klucze śmigłowców wojsk raketowych i artylerii oraz eskadra łącznikowa dla potrzeb dowództwa i sztabu armii.

Przewiduje się, że páb, podobnie jak obecnie plnl, będą operacyjnie podporządkowywane dowódcom armii /APanc/ na okres trwania operacji armijnej. Nie przewiduje się wyłączenia ze składu WLF lotnictwa wojsk lądowych, a konkretnie páb. Już dzisiaj nie wyklucza się jednak możliwości włączenia na stałe po 1985 r. páb w skład armii /APanc/ i powołania przy sztabie armii dowództwa szefostwa/ lotnictwa armijnego.

Istnieją możliwości, potwierdzone podczas ćwiczeń międzysojuszniczych, że włączone w skład frontu sojusznicze armie /APanc/ będą posiadały własne pułki śmigłowców bojowych. Dowódca Frontu może także otrzymać sojuszniczy páb do własnej dyspozycji, wykorzystywać go według własnych planów i nie podporządkowywać go żadnej armii.

Do 1985 r. WLF mogą być uzupełnione eskadrą - pułkiem Walki Radioelektronicznej. Będzie ona /on/ wykorzystywana według planu dowódcy frontu /dowódcy WLF/, do radiotechnicznego zabezpieczenia działań oddziałów i związków taktycznych WLF.

Podobnie jak obecnie dowództwo i sztab WLF zabezpieczać będą: pułk łączności WLF i pułk zabezpieczenia WLF, znacznie zredukowane i uzupełnione nowym sprzętem.

Zabezpieczenie lotniskowe wykonywać mają cztery bataliony budowy lotnisk /bbl/, ~~z czego dwa mobilizowane na okres "W", z ciężkim sprzętem z gospodarki narodowej.~~

Zabezpieczenie materiałowo-techniczne działających WLF są realizować dwie brygady zabezpieczenia materiałowo-technicznego /BZMT/.

W sumie po 1985 r. WLF będą najprawdopodobniej posiadały 800-1100 aparatów latających, w tym 200-400 śmigłowców i 250-300 nosicieli broni jądrowej.

Przeniduje się, że na operację zaczepną frontu WLF będą otrzy-
mywały środki materiałowe i ogniowe na około 30 wylotów wszystkich
samolotów i 40 wylotów śmigłowców. Z tego wynika, że średnie /kal-
kulacyjne/ natężenie lotów na aparat latający może wynosić 3 wylot-
ty na dobę, z czego na samolot 2,5 a na śmigłowiec 3,5 wylotu na
dobę. Maksymalne natężenie lotów na dobę należy przewidzieć:

- na samolot około 4 wylotów;
- na śmigłowiec około 6 wylotów.

Usilnie dąży się, aby do 1985 r. posiadać w lotnictwie bojo-
wym nie mniej jak 1,5 pilota /załogi/ na samolot /śmigłowiec bojo-
wy/.

Zgodnie z rekomendacjami Sztabu ZSZ UW przed 1985 r. zostanie
zmodernizowany system dowodzenia Wojsk Lotniczych Frontu i wprowadzo-
ne zostaną na trzech podstawowych szczeblach dowodzenia: we froncie,
armii i dywizji /DZ, DPanc/ połączone stanowiska dowodzenia lotnic-
twa i wojskami OPL. Rozwiązanie takie ma zapewnić lepsze warunki
organizacji i realizacji współdziałania między lotnictwem myślińskim
i środkami OPL wojsk oraz lepiej zapewnić bezpieczeństwo latania
własnym samolotem i śmigłowcem w strefach ognia środków OPL.

Na szczeblu frontu - SD WLF i SD Wojskami OPL frontu mają być roz-
mieszczone w jednym rejonie i korzystać ze wspólnego centrum dowodze-
nia całością sił, uczestniczących w obronie przecielotniczej /w tym
i lotnictwa myślińskiego/. Dowodzenie innymi rodzajami lotnictwa bę-
dzie odbywało się z tzw. lotniczego centrum dowodzenia. Sztab WLF
i szefostwo ^{dowództwo} Wojsk OPL będą utrzymywały stałych przedstawicieli /gru-
py operacyjnej/ na SD Frontu /oddalonym 7-10 km/.

Na szczeblu armii /APanc/ w miejscowościach czasowego CDB ma być zorga-
nizowany połączony ośrodek dowodzenia lotnictwa /działającym w pa-
sie danej armii/ i środkami OPL, który ma jednocześnie zapewnić
współdziałanie lotnictwa z wojskami armii, oraz zapewnić bezpieczeń-
stwo latania własnym samolotem. Rozważa się możliwość podporządkowa-
nia tego ośrodka dowódcy armii i powierzenie mu dowodzenia pułkami
śmigłowców bojowych operacyjnie podporządkowanym armii.

Na szczeblu dywizji /DZ, DPanc/ ma funkcjonować połączona grupa do-
wodzenia lotnictwa /działającym w pasie i na korzyść danej dywizji/
i środkami OPL dywizji. Grupa ta ma jednocześnie zapewnić współdzia-
łanie lotnictwa z wojskami dywizji i zapewnić bezpieczeństwo latania

15

samolotom i śmigłowcom w strefach ognia środków OPL dywizji. Połączone stanowiska dowodzenia WLF i wojskami OPL na wszystkich wymienionych szczeblach mają być dwupołożeniowe.

Po 1985 r. przewiduje stopniową automatyzację poszczególnych procesów dowodzenia na połączonych stanowiskach dowodzenia. Konkretnych danych dotyczących sprzętu i urządzeń automatyzacji i kolejności jej wprowadzenia brak.

Należy sądzić, że stanowiska dowodzenia pułków i dywizji lotnictwa generalnie nie ulegną zmianie. Na SD DLM i pla istniejący system "Wozduch" zostanie unowocześniony, a niektóre jego urządzenia zostaną wymienione. Należy przewidzieć, że modernizacja ta doprowadzi do znacznego usprawnienia dowodzenia lotnictwem myśliwskim. Pojedyncze urządzenia usprawniające i uodparniające od zakłóceń zostaną także wprowadzone na stanowiskach dowodzenia oddziałów i związków taktycznych innych rodzajów lotnictwa. Ogólnie można stwierdzić, że zasady dowodzenia lotnictwem nie ulegną większym zmianom. Wprowadzona modernizacja systemu dowodzenia lotnictwem i wojskami OPL oraz nieliczne nowe urządzenia i środki dowodzenia mogą w znacznym stopniu usprawnić dowodzenie. Należy przewidzieć, że w ZSZ UW mogą być wprowadzone całkiem nowe środki dowodzenia /np. powietrzne stanowiska wykrywania i naprowadzania/, z których będą mogły także korzystać samoloty WLF. Tego rodzaju środki, lub całe systemy dowodzenia lotnictwem mogą w znacznym stopniu usprawnić dowodzenie lotnictwem frontowym.

Przewidywane zmiany w strukturze organizacyjnej WLF generalnie powodują zwiększenie ich potencjału bojowego i organizacyjnie upodabniają je do tego rodzaju związków operacyjnych lotnictwa innych państw wchodzących w skład ZSZ UW. Dostosowują WLF do aktualnych i przyszłych wymagań taktycznych i operacyjnych. Nie powodują one jednak zmian zasadniczych. Mogą natomiast wpłynąć lub nawet kształtować zasady użycia WLF w operacjach frontowych i arajnych drugiej połowy lat osiemdziesiątych.

3. PRZEWIDYWANE ZASADY UŻYCIA WLF W OPERACJACH FRONTOWYCH I ARMIJNYCH W LATACH OSIEMDZIESIATYCH

Potrzeby wojsk lądowych, warunki prowadzenia operacji na lądowych TDW, a także walory bojowe wprowadzonych na uzbrojenie samolotów nie spowodują zasadniczych zmian w zasadach użycia WLF /w tym i LWL/ w operacjach frontowych i armijnych.

Nadal na czołowe miejsce wysuwana będzie zasada masowania wysiłków lotnictwa na wykonywaniu głównych zadań, na wybranych kierunkach i najważniejszych okresach działań wojsk lądowych /operacji/.

Ściśle przestrzegana będzie zasada ciągłego współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi /marynarką wojenną, wojskami desantowymi/ na wszystkich szczeblach dowodzenia.

Nadal obowiązywać będzie zasada scentralizowanego dowodzenia lotnictwa. Przewidywać jednak należy wprowadzenie korekt w kompetencjach dowodzenia /wykorzystywania/ lotnictwa poszczególnych szczebli dowodzenia. Np. uwidacznia się już dzisiaj tendencja przekazywania części kompetencji w zakresie wykorzystywania śmigłocin na niższe szczeble dowodzenia. Natomiast kompetencje w zakresie wykorzystywania lotnictwa mają być konsekwentnie w rękach dowódcy frontu. Wydaje się, że znacznie trudniej będzie wdrażać zasadę zaskoczenia przez lotnictwo; zachowanie ciągłości oddziaływania lotnictwa, a także aktywnego i zdecydowanego oddziaływania lotnictwa na nieprzyjaciela. Warunki działań lotnictwa mogą jednak wpływać na praktyczne stosowanie tych zasad, mogą zmienić do bardziej elastycznego ich stosowania w zależności od realnych warunków i potrzeb.

Napewno będzie się wszystkim sposobami dążyć do racjonalnego i ekonomicznego wykorzystywania lotnictwa. Jednocześnie jednak będzie się stosować różne przedsięwzięcia zapewniające maksymalne wykorzystanie walorów bojowych sprzętu bojowego np. będzie się dążyć do wykonywania większej ilości wylotów bojowych przez samoloty w ciągu doby, co z góry pociągnie za sobą potrzebę posiadania większej ilości pilotów i wzmoczonego zabezpieczenia materiałowo-technicznego.

Przestrzeganie ustalonych zasad sztuki operacyjnej lotnictwa może wpłynąć na koncepcje i sposoby użycia lotnictwa i wykonywanie przez nie zadań bojowych.

Zasady użycia lotnictwa i warunki działań bojowych /coraz silniejsza OPL nieprzyjaciela/ kształtują tendencje do zespalenia /zestawiania/ działań bojowych lotnictwa w mniejsze lub większe operacje powietrzne, prowadzone według jednolitego zamiaru, w ściśle sprecozowanym celu i terminie, ustalonymi i dobranymi siłami. Operacje takie mogą mieć charakter zaczepny lub obronny. Będą one miały różny rozmach i prowadzone będą według starannie dobranych układów /modeli/, uwzględniających w znacznie szerszym zakresie pokonywanie OP nieprzyjaciela i zabezpieczenie radioelektroniczne.

WLF, podobnie jak obecnie, uczestniczyć będą w zaczepnych operacjach powietrznych prowadzonych w celu zdobycia, lub utrzymania panowania w powietrzu /jako warunku rozpoczęcia lub prowadzenia operacji strategicznej/ na TDW. Organizatorami takich operacji będą ~~domodzenia~~ siły zbrojne /na TDW, natomiast główną siłą uderzeniową w tych operacjach/ lotnictwo dalekiego zasięgu /strategiczne/ a WLF będą siłą zabezpieczającą /zwalczanie środków OPL nieprzyjaciela i osłona LDZ/. W operacjach takich znacznie większą rolę niż obecnie odgrywać będzie lotnictwo myślińskie, które może stanowić główną siłę w bitwach powietrznych prowadzonych nad terenem przeciwnika.

WLF uczestniczyć będą także w obronnych operacjach powietrznych /operacjach przeciwpowietrznych/ prowadzonych w celu odparcia /zażeniania/ uderzeń nieprzyjaciela z powietrza. Główną rolę w tych operacjach będzie odgrywał lotnictwo myślińskie, jego działania mogą mieć charakter bitew powietrznych, w których uczestniczyć może stosunkowo duża ilość samolotów myślińskich. Przewiduje się, że w połowie lat osiemdziesiątych lotnictwo myślińskie będzie już niemal autonomicznym środkiem walki i w znacznie mniejszym stopniu będzie korzystało z środków wykrywania, naprowadzania i domodzenia z ziemi. Domodzenie lotnictwa myślińskiego w znacznie szerszym zakresie będzie realizowane z powietrznych stanowisk domodzenia.

Udział WLF w zaczepnych i obronnych operacjach powietrznych prowadzonych w celu zdobycia lub utrzymania panowania w powietrzu w zasadzie może mieć miejsce w wojnie z użyciem środków konwencjonalnych. Obecnie coraz częściej mówi się, że tego rodzaju operacje powietrzne będą prowadzone także w wojnach z użyciem broni jądrowej.

Przewidywany charakter frontowych i armijnych operacji zaczepnych i obronnych nie spowoduje konieczności zmian treści zadań bojowych lotnictwa wykonywanych bezpośrednio na korzyść wojsk lądowych, może natomiast spowodować zmiany sposobów ich wykonywania. Głównymi zadaniami lotnictwa w tych operacjach będzie zwalczanie odwodów operacyjnych nieprzyjaciela i środków przenoszenia broni jądrowej oraz szeroko rozumiane wsparcie lotnicze walczących wojsk. Wykonywanie tych zadań może mieć charakter małych operacji powietrznych /uderzeń jednoczesnych stosunkowo dużymi siłami/. Dążenie do działań taką metodą nie wyklucza potrzeb i możliwości wykonywania uderzeń na wzwanie z pola walki małymi grupami lotnictwa.

Sukcesywnie wzrastające możliwości bojowe /w tym i zasięg/ wojsk raketowych i artylerii a także wprowadzenie na pole walki śmigłowców bojowych mogą umożliwić skierowanie głównego wysiłku lotnictwa na niszczenie obiektów o charakterze operacyjnym.

Zdecydowanie wzrośnie znaczenie wsparcia walczących wojsk lądowych przez śmigłowce bojowe. Przejmą one część zadań tzw. bezpośredniego wsparcia wykonywanych dotychczas przez lotnictwo myśliwsko-bombowe. Umocni się pozycja śmigłowców bojowych jako menenrowego środka przeciwpancernego, wykorzystywanego jednak nadal w pobliżu linii styczności bojowej wojsk.

Lotnictwo myśliwskie pozostanie w systemie OPL wojsk frontu. W związku z sukcesywnym doskonaleniem i zwiększeniem ilości naziemnych środków OP rola lotnictwa myśliwskiego w tym systemie będzie znacznie mniejsza. Przewiduje się zmniejszenie wysiłku lotnictwa myśliwskiego na działania w systemie OPL wojsk do 60-70%. Lotnictwo myśliwskie będzie wykorzystywane przede wszystkim do zwalczania środków napadu powietrznego nad terytorium nieprzyjaciela, w dużej części sposobem samodzielniego poszukiwania i zwalczania, a także w bitwach powietrznych. Ukształtowane zostaną nowe zasady współdziałania lotnictwa myśliwskiego z naziemnymi środkami OPL. Wszystko wskazuje na to, że lotnictwo myśliwskie nie będzie prowadziło działań w strefach ognia raketowych środków OPL wojsk.

Coraz wyraźniej zarysowują się tendencje do wyznaczenia dowódcy OPL wojsk, któremu podlegałyby wszystkie środki OPL - naziemne i lotnictwo myśliwskie. Praktyczne zastosowanie tego rozwiązania w oficjalnych dokumentach nie jest sygnalizowane.

W związku z sukcesywnie zmniejszającą się skutecznością rozpoznania powietrznego przewiduje się stosowanie nowych sposobów rozpoznania powietrznego. Rozważana jest propozycja przeprowadzenia powietrznych operacji rozpoznawczych, w których uczestniczyły by nie tylko samoloty rozpoznawcze, i innych rodzajów lotnictwa. Operacja taka, odpowiednio przygotowana i zabezpieczona mogła by być przeprowadzona 1-2 razy na dobę, w stosunkowo krótkim czasie np. 1-1,5 h. *godz.*

Do prowadzenia rozpoznania taktycznego w szerokim zakresie stosowane będą bezpilotowe samoloty rozpoznawcze, które istnieją już w ZSZ UW. Rozpoznanie powietrzne skoordynowane będzie z rozpoznaniem satelitarnym.

Lotnictwo transportowe, a przede wszystkim śmigłowce transportowe w szerokim zakresie wykorzystywane będzie do desantowania desantów taktycznych. Do zabezpieczenia desantowania trzeba będzie angażować stosunkowo dużo śmigłowców bojowych i innych rodzajów lotnictwa. Rozważana jest propozycja usytuowania desantowania jako jednego z elementów w układzie modelu operacji powietrznych.

Znacznie rozszerzy się ilość zadań specjalnych wykonywanych przez śmigłowce - WRE; zadymianie; minowanie; przезд grup specjalnych itp. Ilość zadań desantowo-transportowych wykonywanych przez śmigłowce transportowe wskazuje, że każdej armii /APanc/ należało by przydzielić pułk śmigłowców transportowych.

Coraz częściej podnosi się możliwość wysadzenia desantów operacyjnych na ETDW, przede wszystkim z punktu widzenia "kosztów" lotniczego zabezpieczenia desantowania i przewidzianych w trakcie desantowania strat wojsk desantu i sprzętu lotniczego.

Ilość samolotów i śmigłowców w WLF nie zmniejszyła się, możliwości bojowe WLF wzrosły, zarysowują się trudności w dowodzeniu lotnictwem, a mimo to wyraźnie zarysowuje się tendencja do jeszcze większej centralizacji dowodzenia WLF. Przewiduje się, że armie /APanc/ do swojej dyspozycji będą otrzymały mniejszy limit lotów bojowych lotnictwa - nie przekraczający 50% całego jego wysiłku. Nie będą otrzymały także bomb jądrowych. Rozważana jest sprawa pozbawienia armii limitu lotów lotnictwa rozpoznania taktycznego. Limit lotów lotnictwa transportowego i śmigłowców transportowych armie mają otrzymywać na doraźne zapotrzebowanie na każdy dzień.

Próby takich rozwiązań przeprowadzane już podczas ćwiczeń p.k. "Sojus-81" i "Lato-82". Na ogół nie uzyskały one aprobaty. Przedstawione propozycje rozwiązań wskazują, że głównym decydującym o użyciu lotnictwa będzie dowódca frontu /jego zastępca do lotnictwa - dowódca WLF/. Czy będzie to rozwiązanie racjonalne, dzisiaj odpowiedzieć nie można, nie znając szeregu warunków działań wojsk lądowych i lotnictwa po 1985 r. Jedno jest pewne, że tak scentralizowane dowodzenie WLF stworzy znacznie dogodniejsze warunki do masowania wysiłków lotnictwa na wybranych kierunkach i obiektach.

Dowódcy armii /APanc/ dysponować zatem będą znacznie mniejszymi limitami lotnictwa i to w zasadzie tylko uderzeniowego, oraz całym wysiłkiem podporządkowanych im pśb. Armie na pomocniczych kierunkach i armie drugorzutowe /do czasu ich wprowadzenia/ z zasady nie będą otrzymywały limitu lotnictwa. Preferowane będą, podobnie jak dzisiaj, armie pancerne, występujące w charakterze OGM. Nie przewiduje się przydzielania limitu lotów lotnictwa dla dywizji /DZ, DPanc/. Dywizje będą informowane o działaniach lotnictwa na kierunku ich działań, będą miały prawo wskazywać obiekty uderzeń, a także określać czasy wykonania uderzeń.

x

x

x

Przewidywane w latach 1981-1985 zmiany w wyposażeniu, strukturze organizacyjnej i zasadach użycia WLF w drugiej połowie lat osiemdziesiątych zestawione zostały na podstawie przewidywanych planów i doraźnych uzupełnień tych planów, a także uzyskanych doświadczeń z międzysojuszniczych ćwiczeń prowadzonych w ostatnich latach. Wydaje się, że wiele z dotychczas znanych ustaleń nie zostanie praktycznie zrealizowanych. Natomiast może być wprowadzony sprzęt bojowy i rozwiązania strukturalne dotychczas w ogóle nie sygnalizowane. Sytuacja ta będzie wpływała także na praktyczne wprowadzanie w życie kształtujących się zasad i koncepcji użycia WLF w drugiej połowie lat osiemdziesiątych. Niewątpliwie będą się kształtowały nowe rozwiązania operacyjne i taktyczne uwzględniające sukcesywnie wprowadzane zmiany w sprzęcie i warunkach działań lotnictwa.

Dlatego też przedstawione wyżej materiały należy traktować
także jako pro wizoryczną próbę spojrzenia na rozwój lotnictwa
WP do roku 1985 i kształtujące się zasady jego użycia po 1985 r.

Załącznik 1 na 1 ark. nr RWD 19/Pf 512, przy egz. nr 3 po str. 12.

płk doc.dr hab. Jerzy MACHURA

Wydrukowano w 3 egz.

Egz. Nr 1-2 - a/a

Egz. Nr 3 - Wydz. Wojsk Lądowych ASG WP

Wyk. płk Machura

Druk. DS dn. 29.12.1982 r.

Nr ks. masz. PF350/WL

i ciągłość działania łączności w stopniu niezbędnym w stosunku do przewidywanego zagrożenia środkami rażenia /w tym systemami rozpoznawczo-uderzeniowymi/;

- szybkością i wiernością przekazywania informacji dającą możliwość częściowej automatyzacji procesów dowodzenia wojskami i kierowania środkami walki;

- odpornością na zakłócenia i bezpieczeństwem przekazywania informacji zapewniającymi sprawny i skryty obieg informacji w warunkach intensywnego, radioelektronicznego oddziaływania nieprzyjaciela.

Ponadto systemy te będą sprawniej i efektywniej kierowane.

Uogólniając powyższe można stwierdzić, że organizowane w operacjach armijnych i frontowych w drugiej połowie lat osiemdziesiątych systemy łączności odpowiadały będą potrzebom dowodzenia i przewidywanemu charakterowi operacji zaczepnych i obronnych oraz zapewnią w systemach dowodzenia i kierowania środkami walki obieg informacji zgodnie z potrzebami i wymaganiami stawianymi łączności, a ich niedoskonałość stanowić będzie zbyt niski, w stosunku do potrzeb, stopień automatyzacji.

Dalsze doskonalenie systemów łączności szczebli operacyjnych uwarunkowane jest wprowadzeniem na tych szczeblach PASUW i PASS.

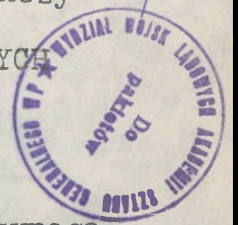
Wydrukowano w 1 egz.

Egz. poj - KSO

Wykonał: płk KUKOWSKI

Druk. U.S. dnia 1986.02.25

Nr. ks. masz. Pf 17/KTWŁącz.

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W OPERACJACH ZACZEPNYCH I OBRONNYCH
ARMII I FRONTU W DRUGIEJ POŁOWIE LAT 80-TYCH

Wprowadzane lub przewidywane do wprowadzenia do wyposażenia wojsk coraz to doskonalsze środki walki wymagają wypracowania sposobów ich użycia, wprowadzenia zmian w sztuce operacyjnej, a przede wszystkim dostosowania systemów i sposobów dowodzenia do nowych potrzeb. Właśnie sprawność dowodzenia w coraz większym stopniu stanowi o efektywnym wykorzystaniu nowoczesnych środków walki. Można stwierdzić, że sprawność dowodzenia stanowi jeden z podstawowych czynników określających potencjał bojowy sił zbrojnych.

Charakterystycznym dla współczesnych i przyszłych operacji jest dążenie przeciwstawnych stron do uzyskania przewagi czasowej, gwarantującej uprzedzenie przeciwnika w użyciu środków rażenia oraz zawiązanie bitwy na kierunku i w terminie wygodnym dla siebie. Czas stał się również jednym z ważniejszych parametrów dowodzenia. O sprawności dowodzenia decydują czasy: zbierania i opracowania informacji, podjęcia decyzji i postawienia zadań lub wydania komend. Porównując wymagania współczesnych i perspektywicznych środków walki z metodami i możliwościami środków dowodzenia /w tym środków i systemów łączności/ trzeba stwierdzić, że zarówno metody jak i środki nie nadążają za potrzebami. Marszałek Związku Radzieckiego A.Greczko w omówieniu ćwiczenia "DŻWINA-68" stwierdził między innymi: "... Związek Radziecki dysponuje dostateczną ilością sił i środków walki, jednak ich wykorzystanie ogranicza sprawność dowodzenia".

Stosowanie dotychczasowych metod zwiększenia efektywności systemów dowodzenia i łączności polegających na doskonaleniu metod pracy dowódców i sztabów, doskonaleniu środków dowodze-

nia i pojedynczych środków łączności okazało się nieskuteczne. Osobiste możliwości dowódców i sztabów, a także możliwości stosowanych środków dowodzenia nie posiadają rezerw stosownych do potrzeb. Zaistniała konieczność dokonania zmian jakościowych, zarówno w systemach dowodzenia jak i w systemach łączności. Zwiększenie efektywności systemów dowodzenia i łączności w wymaganym stopniu możliwe jest poprzez ich automatyzację przy wykorzystaniu ETO, a więc opracowanie i wdrożenie jakościowo zupełnie nowych systemów dowodzenia i łączności.

Armie wiodących państw zachodnich opracowały i wdrażają zautomatyzowane systemy dowodzenia i łączności oraz zautomatyzowane systemy kierowania środkami walki. Zautomatyzowane systemy dowodzenia i łączności wprowadzane są aktualnie na szczeblach taktycznych /korpus-dywizja-brygada/, a zautomatyzowane systemy kierowania środkami walki /lub ich systemami/ - również na szczeblach operacyjnych. Taktyczne zautomatyzowane systemy dowodzenia i łączności wdrażane są aktualnie do eksploatacji w następujących armiach:

- w armii francuskiej - system RITA /jego zakupu dokonuje armia belgijska, rozważany jest również jego zakup przez armię holenderską i armię USA dla 5 i 7 KA/;

- w armii brytyjskiej - system PTARMIGAN;

- w armii zachodnioniemieckiej - system AUTOKO;

- w armii USA - system TRI-TAC /prace nie są zakończone/.

Przykładami zastosowania zautomatyzowanych systemów kierowania środkami walki są systemy: PLSS, SOTAS, ARGUS, AVACS i inne.

Wymienione wyżej systemy, przy cyfryzacji ogniw podstawowych i zapewnianiu utajniania transmisji sygnałów fonicznych i niefonicznych, przystosowane są do współpracy z dotychczas organizowanymi relacjami analogowymi oraz zapewniają dowodze-

nie zarówno metodami zautomatyzowanymi jak i niezautomatyzowanymi.

Podobne koncepcje przyjęto w armiach państw - stron Układu Warszawskiego. Na początku lat 70-tych, z inicjatywy Komitetu Technicznego Dowództwa ZSZ, na podstawie propozycji specjalistów z Armii Radzieckiej, przyjęte zostały przez Sztaby Generalne państw członków UW jednolite wymagania na zautomatyzowane systemy dowodzenia /PASUW/ i zautomatyzowane systemy łączności /PASS/. Stały się one podstawą do opracowania i wdrażania zautomatyzowanych systemów dowodzenia w pierwszej kolejności na szczeblach taktycznych /dywizja-pułk-batalion/ i w drugiej kolejności na szczeblach operacyjnych /front-armia-dywizja/, jednolitych we wszystkich armiach UW.

Osiągnięcie zamierzonych efektów przez wprowadzenie PASUW uwarunkowane jest cyfryzacją i automatyzacją systemów łączności - wprowadzeniem PASS.

Założenia PASS przewidują:

- PASS jest składową systemu dowodzenia, jego struktura powinna odpowiadać wymaganiom i strukturze systemu dowodzenia wojskami, uwzględniać metody pracy dowódców i sztabów;

- powinien zapewniać dowódcom i sztabom pewną utajnioną łączność w zautomatyzowanych i niezautomatyzowanych systemach;

- powinien być budowany w ścisłym sprzężeniu ze stacjonarnym systemem łączności obszaru kraju /styki elektryczne, programowe, informacyjne i lingwistyczne/;

- powinien być jednolity technicznie i organizacyjnie /jednolitość kierowania, zasad tworzenia kanałów, komutacji i utajniania/;

- powinien zapewnić łączenie bezpośrednich linii łączności z podstawową siecią łączności przy kompleksowym wykorzystaniu wszystkich rodzajów technicznych środków łączności;

- powinien posiadać zautomatyzowany podsystem kierowania łącznością, którego gotowość musi wyprzedzać gotowość innych podsystemów;

- cyfryzacja systemu łączności powinna przebiegać stopniowo /od analogowego do analogowo-cyfrowego, następnie cyfrowo-analogowego aż do pełnej cyfryzacji/;

- w każdym etapie powinna być zagwarantowana, w pełni stabilna, praca PASUW.

Jak wynika z powyższego automatyzacja systemów dowodzenia i łączności zaplanowana została jako proces długofalowy i wieloetapowy. Realizacja tego procesu odbywać się będzie z uwzględnieniem zasady ewolucyjnego rozwoju i dziedziczności w zakresie stosowania techniki. Gwarantuje to postęp i jednocześnie zapewnia utrzymanie wymaganej gotowości bojowej wojsk.

Aktualny stopień zaawansowania prac badawczych i wdrożeniowych wskazuje na to, że w drugiej połowie lat 80-tych w Wojsku Polskim PASUW wprowadzony będzie do wyposażenia kilku związków taktycznych, natomiast wdrażanie PASUW ZO i PASS rozpocznie się dopiero na przełomie lat 80-tych i 90-tych. Oznacza to, że w drugiej połowie lat 80-tych systemy dowodzenia i łączności nowych generacji nie odegrają pierwszoplanowej roli na szczeblach operacyjnych, a sprawność dowodzenia na tych szczeblach zależeć będzie od dostosowania obecnie eksploatowanych systemów łączności do kształtujących się wymogów pola walki.

Po zbadaniu różnych wariantów usprawniania łączności na szczeblach operacyjnych, przy uwzględnieniu docelowych założeń PASS, przyjęto do realizacji następujące realne kierunki jej doskonalenia, wpływające bezpośrednio na organizację łączności w operacjach drugiej połowy lat osiemdziesiątych:

1. Uzyskanie wyższych wskaźników terminowości łączności.

2. Uzyskanie wyższych wskaźników szybkości i wierności przekazywania wiadomości.

3. Zapewnienie wyższej skrytości i bezpieczeństwa łączności.

4. Zwiększenie wskaźników ciągłości działania łączności /zwiększenie odporności na oddziaływanie nieprzyjaciela/.

5. Zapewnienie sprawnego dowodzenia i współdziałania w układzie koalicyjnym.

Realizacja powyższych zadań w ubiegłym pięcioleciu prowadzona była poprzez:

- doskonalenie metod kierowania łącznością;
- wprowadzenia zmian w organizacji i wyposażeniu jednostek łączności;
- opracowanie i wdrożenie do wojsk nowych rodzajów środków i urządzeń łączności;
- modernizację aktualnie eksploatowanych środków i urządzeń łączności;
- adoptowanie do nowych potrzeb wykorzystywanych systemów łączności.

Wyższe wskaźniki terminowości armijne i frontowe systemy łączności uzyskają przede wszystkim w wyniku zmian w organizacji i wyposażeniu jednostek łączności, doskonaleniu procesu kierowania łącznością oraz poprzez wprowadzenie do wyposażenia wojsk nowych środków łączności.

Zmiany w organizacji i wyposażeniu jednostek łączności armii i frontu zakładają osiągnięcie następujących możliwości:

- równoległego wykonywania przedsięwzięć mobilizacyjnych przez jednostki łączności i zapewnienia łączności w okresie operacyjnego rozwinięcia wojsk, w tym wydzielenia w trybie natychmiastowym rzutów awangardowych, przeznaczonych do organizacji łączności w rejonie wyjściowym do operacji;

- równoległego zapewnienia łączności w toku operacji z SD i ZSD oraz z TSD, a ponadto z WPD i PPD i, na szczeblu frontu, z PSD;

- niezależnego zapewnienia łączności środkami torowymi pomiędzy SD i ZSD frontu i SD i ZSD armii, a także bezpośredniej łączności pomiędzy TSD armii i frontu;

- usprawnienia organizacji łączności środkami beztorowymi z SD i ZSD do stanowisk dowodzenia BROT.

Powyższe zamierzenia realizowane są drogą wprowadzenia:

- trzech kompletów sił i środków /batalionów dowodzenia/ do składu pułku łączności armii i Brygady Łączności frontu, z których dwa przeznaczone są do rozwinięcia węzłów łączności SD i ZSD, a jeden stanowi drugi rzut z zadaniem rozwinięcia węzła łączności SD lub ZSD w kolejnym rejonie i osiągnięcia z niego gotowości łączności w terminie wyprzedzającym przybycie organów dowodzenia;

- dwóch kompletów sił i środków łączności do składu batalionu łączności TSD armii /kompanie dowodzenia/ i pułku łączności TSD frontu /bataliony dowodzenia/, z których jeden rozwija węzeł łączności TSD, a drugi stanowi drugi rzut z zadaniem rozwinięcia węzła łączności TSD w kolejnym rejonie jego rozmieszczenia;

- po jednym komplecie sił i środków przeznaczonych do rozwinięcia węzłów łączności WPD, a na szczeblu frontu również PSD;

- odpowiedniej ilości środków do wyposażenia jednostek radioliniowo-kablowych i pułku łączności KSD frontu, umożliwiającej organizowanie bezpośrednich, niezależnych kierunków radioliniowych i przewodowych pomiędzy SD i ZSD frontu i SD i ZSD armii oraz pomiędzy TSD frontu i armii /tylko kierunek radioliniowy/;

- nowych jednostek radioliniowo-kablowych przeznaczonych wyłącznie do zapewnienia bezpośredniej łączności przewodowej i radioliniowej od SD i ZSD do SD BROT.

Usprawnienie kierowania łącznością i związane z tym uzyskanie wyższej terminowości łączności planuje się poprzez wdrożenie równoległej metody planowania i organizowania systemu łączności oraz wprowadzeniu nowych elementów w strukturze podsystemu kierowania systemem łączności.

Równoległa metoda planowania i organizowania systemu łączności opracowana została i wdrożona na podstawie ustaleń Sztabu ZSZ. Zakłada ona:

- po informowaniu operacyjnym i ogłoszeniu zamiaru przez dowódcę ZO oraz analizie wstępnego zarządzenia łączności sztabu przełożonego i ocenie sytuacji pod względem łączności, wypracowanie i ogłoszenie przez szefa wojsk łączności zamiaru organizacji łączności, akceptowanego przez szefa sztabu ZO; zamiar ten jest podstawą do dokonania podziału pracy w szefostwie wojsk łączności oraz opracowania wstępnego zarządzenia łączności i wstępnych zarządzeń bojowych, przekazywanych odpowiednio sztabom podległych związków i dowódcom jednostek łączności;

- po podjęciu decyzji przez dowódcę ZO, ustaleniu potrzeb łączności rodzajów wojsk oraz analizie zarządzania łączności sztabu przełożonego, szef wojsk łączności ogłasza decyzję, która stanowi podstawę do opracowania i przekazania sztabom podległych związków i dowódcom jednostek łączności odpowiednio zarządzeń łączności i zarządzeń bojowych wraz z załącznikami niezbędnymi do organizowania systemu łączności;

- opracowanie planu łączności jako ostatniego etapu pracy planistycznej szefostwa wojsk łączności.

Na podstawie otrzymywanych sukcesywnie dokumentów dowódcy jednostek łączności, z niewielkim przesunięciem czasowym, wypra-

owują zamiary, podejmują decyzje, wydają rozkazy bojowe i opracowują plany bojowego użycia jednostek.

Metoda ta dostosowuje tok pracy szefostwa wojsk łączności do układu pracy dowódcy i sztabu związku operacyjnego w okresie organizacji operacji w czasie skrajnie ograniczonym, upraszcza i przyspiesza wykonanie części dokumentów łączności, a przez to przyczynia się do przyspieszenia realizacji podstawowych zadań przez jednostki łączności i organa kierowania łącznością niższego szczebla dowodzenia.

Drugim kierunkiem doskonalenia procesów kierowania łącznością, zmierzającym do uzyskania wyższej terminowości łączności, jest rozbudowa podsystemu kierowania łącznością do rozmiarów niezbędnych dla współczesnych i perspektywicznych systemów łączności. Na szczeblach operacyjnych do składu podsystemu kierowania łącznością wprowadza się:

- na SD ZO - podstawowy punkt kierowania /na bazie szefostwa wojsk łączności/, przeznaczony do dowodzenia wojskami łączności i kierowania systemem łączności;

- na węzłach łączności stałych stanowisk dowodzenia - punkty kierowania, przeznaczone do kierowania eksploatacją węzłów łączności /funkcjonalnymi sieciami wtórnymi i częścią sieci pierwotnej, organizowanej za pomocą środków beztorowych/;

- na SD jednostek radioliniowo-kablowych - punkty kierowania, przeznaczone do kierowania eksploatacją sieci pierwotnej, organizowanej za pomocą torowych środków teletransmisyjnych.

Zorganizowanie sieci punktów kierowania i wyposażenie ich w niezbędne środki łączności oraz urządzenia obrazujące stan łączności pozwala na sprawniejsze rozwijanie systemu łączności, i przemieszczenie jego elementów, szybkie dostosowywanie składu i struktury systemu łączności do potrzeb wynikających z sytuacji operacyjnej oraz ich odtwarzanie w przypadku zniszczeń lub

awarii środków łączności.

Ostatnim z czynników składających się na zwiększenie terminowości łączności jest opracowanie i wdrożenie nowych rodzajów technicznych środków łączności. W ostatnim pięcioletniu rozpoczęto wprowadzanie do wyposażenia wojsk środków troposferycznych i łączności satelitarnej. Zastosowanie na szczeblach operacyjnych stacji troposferycznych i stacji łączności kosmicznej, których możliwości pozwalają na zapewnienie bezpośredniej łączności /bez stosowania stacji retransmisyjnych/ pomiędzy stanowiskami i punktami dowodzenia armii i frontu, umożliwia uzyskanie, w podstawowych relacjach, łączności w krótszym czasie niż przy użyciu dotychczas stosowanych torowych środków łączności.

Wyższe wskaźniki szybkości i wierności przekazywanych informacji osiągnięte się poprzez zastosowanie w procesach wymiany informacji w ważniejszych ogniwach dowodzenia urządzeń transmisji danych /UTD-3CT/. Urządzenia te są wprowadzane jako urządzenia dodatkowe w wykorzystywanych obecnie stacjach i aparaturowniach łączności. Mogą być one wykorzystywane do pracy bezpośrednio pomiędzy sobą lub do współpracy z EMC /ROO/. Urządzenia transmisji danych zapewniają wyższą szybkość transmisji informacji /do 1200 bodów/ z wiernością rzędu 10^{-6} . Wprowadzenie urządzeń transmisji danych jest etapem przejściowym na drodze do pełnej automatyzacji dowodzenia i łączności, zabezpieczającym aktualne potrzeby organów dowodzenia.

Wyższa skrytość łączności i bezpieczeństwo przekazywanych wiadomości powinny być zapewnione w takiej skali, aby przeciwnik środkami radioelektronicznymi rozpoznającymi system łączności nie mógł ustalić składu, ugrupowania oraz zamiaru działań związku operacyjnego, a także aby maksymalnie utrudnić przeciwnikowi ustalenie najważniejszych elementów systemu

łączności i ich niszczenie środkami ogniowymi z najnowocześniejszymi systemami rozpoznawczo-uderzeniowymi łącznie.

Osiągnięcie powyższych wymogów w najbliższym pięcioletciu będzie realizowane w wyniku zwiększenia zakresu wykorzystania środków przewodowych i poczty polowej, maskowania radioelektronicznego, wprowadzenia nowych typów urządzeń utajniających, a także, prowadzonej na szerszą skalę niż dotychczas, aktywnej obronie systemu łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Zapewnienie skrytości dowodzenia i bezpieczeństwa przekazywanych informacji zmusza do ograniczenia wykorzystywania w szczególnie ważnych okresach operacji środków emitujących energię elektromagnetyczną. Dotyczy to zarówno środków radiowych jak i radioliniowych. Przewiduje się w związku z tym w rejonach wyjściowych, w okresie organizowania operacji i wprowadzania wojsk do bitwy, odpierania przeciwuderzeń, a także w toku operacji obronnej, dopóki to będzie możliwe, zapewnienie wymiany informacji dowódcom i sztabom przede wszystkim za pomocą środków przewodowych i poczty polowej przy jednoczesnym utrzymywaniu w stałej gotowości do wykorzystania pozostałych rodzajów technicznych środków łączności.

Maskowanie radioelektroniczne, realizowane w ramach maskowania operacyjnego i obejmujące ukrywanie, dezinformowanie i pozorowanie, prowadzone będzie w szerszym zakresie niż dotychczas. Poważnym problemem w tym zakresie jest brak etatowych środków do wykonywania wyżej wymienionych przedsięwzięć. W najbliższej pięcioletce będą one realizowane w dalszym ciągu przez wojska łączności siłami i środkami etatowo przeznaczonymi do organizowania systemów łączności, a więc przedwzięcia maskowania operacyjnego realizowane będą kosztem obniżenia wskaźników wymagań stawianych łączności. Maskowanie radioelektro-

niczne obejmuje również zapewnienie skrytości radioelektronicznej stanowisk dowodzenia. Opracowanie i rozpoczęcie w ostatnich latach wdrażania nowych typów aparatowni zdalnego sterowania oraz modernizacja dotychczas wykorzystywanych aparatowni umożliwi oddalenie od części operacyjnej stanowisk dowodzenia nadajników radiostacji średniej i dużej mocy /w tym nowego parku/ na wymagane odległości. Zapeni to maskowanie radioelektroniczne stanowisk dowodzenia w niezbędnym zakresie.

Zwiększenie bezpieczeństwa przekazywanych wiadomości zostanie osiągnięte w wyniku wdrożenia w wybranych relacjach łączności telefonicznych cyfrowych urządzeń utajniających nowej generacji. Urządzenia te zapewniają wyższą moc kryptograficzną /gwarantowaną/ niż urządzenia dotychczas wykorzystywane w systemach łączności. Ponadto urządzenia te umożliwią zapewnienie większej niż dotychczas ilości utajnionych kanałów w poszczególnych ogniwach dowodzenia.

Jedną ze skuteczniejszych metod zapewnienia bezpieczeństwa systemu łączności, a w tym i bezpieczeństwa przekazywanych wiadomości jest aktywna obrona systemu łączności przed radioelektronicznym i ogniowym oddziaływaniem nieprzyjaciela. Obejmuje ona wykrywanie i niszczenie zarówno klasycznych środków rozpoznania radioelektronicznego i rażenia jak i najnowocześniejszych broni precyzyjnych i systemów rozpoznawczo-uderzeniowych przeznaczonych do niszczenia elementów systemu łączności /przede wszystkim PLSS/. Przedsięwzięcia obrony biernej, realizowane głównie przez wojska łączności, są mało skuteczne, a umieszczenie systemu łączności na czołowej pozycji na liście obiektów przeznaczonych do niszczenia w pierwszej kolejności wskazuje na coraz to większe zagrożenie. W takich warunkach nie przedsięwzięcia obrony biernej, w ramach której mieszczą się między innymi skrytość działania

łączności i dezinformacja elektromagnetyczna, a właśnie wydzielenie odpowiedniego wysiłku wojsk raketowych i artylerii, lotnictwa, wojsk OPL, a także grup specjalnych do natychmiastowego niszczenia wykrytych elementów systemu WRE nieprzyjaciela oraz systemów rozpoznawczo-uderzeniowych lub ich elementów może zapewnić sprawne funkcjonowanie systemów łączności i bezpieczeństwo przekazywanych wiadomości. Taki kierunek działania przyjęty został zarówno na najbliższe lata jak i na dalszą przyszłość.

Wyższe wskaźniki ciągłości działania łączności, organizowanej w armijnych i frontowych operacjach drugiej połowy lat osiemdziesiątych, osiągnięte będą poprzez zwiększenie odporności systemów łączności na oddziaływanie nieprzyjaciela środkami rażenia /zwiększenie żywotności systemów łączności/ oraz środkami walki radioelektronicznej.

Zwiększenie żywotności systemów łączności armii i frontu osiągnięte będzie w wyniku ich przestrzennego uodpornienia. Struktura systemów łączności obejmować będzie kilka niezależnych i przestrzennie rozniesionych podsystemów, organizowanych za pomocą różnych rodzajów technicznych środków łączności, rozwijanych ze stałych stanowisk dowodzenia armii i frontu /SD, ZSD, TSD/ oraz doraźnie organizowanych stanowisk i punktów dowodzenia /WPD, PSD/. Sprzężenie ich osiami łączności /radioliniową i przewodową/ rozwijanymi na kierunku głównego uderzenia związku operacyjnego zapewni wymagane prawdopodobieństwo ciągłości działania łączności /powyżej 0,9/, nawet w przypadku zniszczenia części składników systemu łączności.

Omówiona powyżej wieloskładnikowa struktura systemów łączności armii i frontu może być realizowana w wyniku obecnie dokonywanych zmian strukturalno-etatowych jednostek radiolinio-wo-kablowych, polegających na zwiększeniu ilości posiadanych

sił i środków.

Wyższe wskaźniki żywotności systemów łączności szczebla operacyjnego można uzyskać organizując podstawową sieć łączności sposobem osiowo-rokadowym. Pomimo jednak zwiększenia ilości środków radioliniowych i przewodowych w wyposażeniu jednostek radioliniowo-kablowych armii i frontu w najbliższym pięcioleciu nie należy liczyć się z wdrożeniem tego sposobu organizowania pierwotnej sieci łączności. Ich ilość w stosunku do potrzeb jest w dalszym ciągu zbyt mała. Wykazał to w swej rozprawie doktorskiej zastępca Szefa Wojsk Łączności MON płk Z.Klimczyk^{1/}.

Dalsze uodpornienie systemów łączności związków operacyjnych na oddziaływanie nieprzyjaciela środkami walki radioelektronicznej zapewnione będzie przede wszystkim poprzez doskonalenie wykorzystywanych oraz wprowadzanie nowych rodzajów technicznych środków łączności. W najbliższych latach planuje się:

- w dalszym ciągu wycofywanie z systemów łączności szczebla operacyjnego radiostacji średniej mocy starego parku i zastępowanie ich radiostacjami nowszej generacji /R-140 i R-137/, których możliwości techniczne pozwalają na wykorzystywanie w procesie przekazywania wiadomości odporniejszych na radioelektroniczne oddziaływanie nieprzyjaciela rodzajów emisji;

- wyposażenie większej niż dotychczas ilości radiostacji w indywidualne, automatyczne urządzenia utajniające lub przystosowanie ich do utajniania grupowego z gwarantowaną mocą kryptograficzną;

^{1/} płk W.Wawrzkiwicz, płk Z.Klimczyk - "Organizacja systemu łączności na szczeblu operacyjnym w nowej strukturze stanowisk dowodzenia /SD, ZSD, TSD/" - rozprawa doktorska, Druk ASG WP - 1985 r., str.81.

- wdrożenie nowych typów aparatu zdalnego sterowania /R-151/ przeznaczonych do grupowego sterowania nadajnikami radiostacji R-140 i R-137 i umożliwiających rozwijanie tych radiostacji na węzłach łączności w sposób nie demaskujący rejonu rozmieszczenia grupy dowodzenia bojowego, to znaczy rozwijania ich w odległości 10-15 km od rejonu rozwinięcia zasadniczej części węzła łączności;

- wdrożenie aparatu ARO-KU-10 zapewniających automatyczne przestrajanie sieci lub kierunków radiowych, organizowanych za pomocą radiostacji R-140 i R-137, na podstawie oceny stopnia oddziaływania nieprzyjaciela /uchylenie się od zakłóceń/ i warunków propagacji fal radiowych lub też cyklicznie w odstępach czasowych określonych odpowiednim programem, na jedną z 10 zawczasu przygotowanych częstotliwości /ZPCz/, a po wprowadzeniu kolejnej generacji sprzętu - dodatkowo na jedną z 15 subfal każdej ZPCz /łącznie na jedną spośród 150 dostępnych częstotliwości/;

- wprowadzenie do wyposażenia frontowych jednostek łączności stacji troposferycznych i łączności satelitarnej, które dzięki bardzo wąskiej wiązce promieniowania /rzędu $2-3^{\circ}$ / są stosunkowo odporne na rozpoznanie, zakłócanie i przechwytywanie informacji.

Wprowadzenie do wyposażenia jednostek łączności frontu stacji troposferycznych i łączności satelitarnej oznacza, że w drugiej połowie lat osiemdziesiątych w podstawowych ogniach dowodzenia szczebli operacyjnych łączność zapewniona będzie w paśmie częstotliwości od 1 MHz do kilku GHz /na falach hekto- i dekametrowych - radiostacje KF, metrowych - radiostacje UKF i stacje radioliniowe, decymetrowych - stacje radioliniowe oraz centymetrowych - stacje troposferyczne i łączności kosmicznej/.

Przyczyni się to do rozproszenia wysiłku przeciwnika, a tym

samym zmniejszenia skuteczności jego radioelektronicznego oddziaływania na systemy łączności armii i frontu.

Ostatnim kierunkiem doskonalenia łączności na szczeblach operacyjnych jest usprawnienie łączności dowodzenia związków operacyjnych o składzie koalicyjnym i łączności współdziałania pomiędzy związkami operacyjnymi państw sojusznich. Jednolitość środków łączności oraz przepisów eksploatacyjnych stosowanych przez armie sojusznice ułatwia zapewnienie łączności w operacjach prowadzonych przez związki o składzie koalicyjnym. Uwzględniając jednak barierę językową, występującą przy współpracy różnej narodowości szeregowców, podoficerów, ochotników i młodszych oficerów łączności, stanowiących załogi współpracujących stacji i aparatu, zachodzi konieczność wprowadzenia dodatkowych rozwiązań organizacyjnych umożliwiających terminowe nawiązanie łączności i zapewnienie ciągłości jej działania. Problem ten został rozwiązany poprzez wydzielenie w składzie armijnych i frontowych jednostek łączności etatowych grup środków łączności /grupy specjalne łączności/, których załogi dodatkowo są szkolone ze znajomości języka rosyjskiego, zwłaszcza w zakresie terminologii specjalistycznej. Planuje się, że grupy specjalne łączności będą skierowane do podporządkowanych i współdziałających związków państw sojusznich wraz z grupami operacyjnymi, a ich zadaniem będzie terminowe zapewnienie niezawodnej łączności.

Biorąc pod uwagę walory aktualnie organizowanych systemów łączności oraz dotychczasowe efekty ich modernizacji i doskonalenia, systemy łączności organizowane w operacjach armijnych i frontowych w drugiej połowie lat osiemdziesiątych można scharakteryzować następująco:

1. W skład systemów łączności armii i frontu w drugiej połowie lat osiemdziesiątych wchodzić będą następujące elementy /podsystemy/: sieć czynnej łączności /w tym węzły i linie łącz-

ności/, podsystem kierowania, podsystem zabezpieczenia technicznego oraz drugi rzut i odwód sił i środków łączności. Organizowane w ramach sieci czynnej łączności węzły łączności stałych stanowisk dowodzenia /SD, ZSD i TSD/ i doraźnie organizowanych stanowisk i punktów dowodzenia /WPD i PSD/ oraz organizowane za pomocą różnych rodzajów technicznych środków i środków WPP, niezależnie od siebie, linie łączności, zapewnią niezbędną dla współczesnych i przyszłych operacji żywotność systemu łączności. Dostosowanie składu i wyposażenia jednostek łączności armii i frontu do nowych potrzeb gwarantuje terminowość jego organizację.

2. Struktura systemów łączności armii i frontu w tym okresie obejmować będzie 3 i więcej układów gwiazdzistych, organizowanych niezależnie od siebie ze stałych i doraźnie organizowanych stanowisk i punktów dowodzenia związku operacyjnego, sprzężonych ze sobą za pomocą linii łączności rozwijanych pomiędzy stanowiskami i punktami dowodzenia tego związku. Taka struktura sieci łączności dalekosiężnej /pierwotnej sieci łączności/ związku operacyjnego w połączeniu z odpowiednią ilością węzłów łączności stanowisk i punktów dowodzenia oraz pomocniczych węzłów łączności gwarantuje niezbędny stopień przestrzennego uodpornienia systemu łączności.

3. Pierwotna sieć łączności organizowana będzie za pomocą wszystkich rodzajów technicznych środków łączności /radiowych KF i UKF, radioliniowych, przewodowych, troposferycznych i łączności satelitarnej/, w tym w większości nowych lub zmodernizowanych, i uzupełniona podsystemem wojskowej poczty polowej. Zapewni to wymaganą niezawodność działania łączności w podstawowych ogniwach dowodzenia.

4. Wśród funkcjonalnych sieci wtórnych większy niż dotychczas udział będą miały automatycznie utajnione sieci telefoniczne i telegraficzne. Większa ilość automatycznie

utajnionych kanałów /z gwarantowaną mocą kryptograficzną/ w połączeniu z wprowadzonymi urządzeniami transmisji danych zapewni wyższą skrytość i bezpieczeństwo, a także zwiększą szybkość i wierność przekazywania informacji.

5. Systemy te będą odporniejsze na radioelektroniczne oddziaływanie nieprzyjaciela dzięki wprowadzeniu do wyposażenia wojsk doskonalszych technicznie środków łączności oraz rozszerzeniu wykorzystywanego zakresu częstotliwości. W dalszym ciągu jednak przedsięwzięcia maskowania radioelektronicznego, wykonywane w ramach maskowania operacyjnego, realizowane będą przez wojska łączności kosztem obniżenia niektórych parametrów efektywności działania systemów łączności.

6. Organizowana przy wykorzystaniu specjalnie wydzielonych środków i przygotowanych obsługa łączności dowodzenia i współdziałania związków operacyjnych o składzie koalicyjnym zapewni wymianę informacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i skutecznego ich działania.

7. Kierowanie systemami łączności szczebli operacyjnych w drugiej połowie lat osiemdziesiątych cechowało się będzie większą sprawnością i efektywnością. Usprawnienie i dostosowanie metod planowania i organizowania systemów łączności do metod pracy dowództw i sztabów /z uwzględnieniem wysokich wymagań czasowych/, a także wydzielenie w ramach systemu łączności podsystemu kierowania nim /punkty kierowania łącznością wyposażone w odpowiednie środki/ zapewnią zarówno terminową organizację jak i efektywność działania w toku operacji coraz to bardziej złożonych systemów łączności armii i frontu.

Uogólniając powyższe wnioski można stwierdzić, że organizowane w operacjach armijnych i frontowych w drugiej połowie lat osiemdziesiątych systemy łączności odpowiadały będą potrzebom dowodzenia i przewidywanemu charakterowi operacji zaczepnych i obronnych oraz zapewnią w systemach dowodzenia

i kierowania środkami walki obiegiem informacji zgodnie z potrzebami i wymaganiami stawianymi łączności. Zasadniczą cechą ujemną systemów łączności organizowanych w najbliższym pięcioletniu to zbyt niski, w stosunku do potrzeb, stopień ich automatyzacji.

Kolejnych, istotnych zmian jakościowych w organizacji systemów łączności armii i frontu, zarówno w ich strukturze organizacyjno-technicznej, zakresie i jakości świadczonych przez nie usług jak i sposobach kierowania nimi, należy oczekiwać po opracowaniu i wdrożeniu PASUW ZO i PASS.

Wydrukowano w 1 egz. - KSO

Wykonał: płk KUKOWSKI

Druk.U.S.dnia 1986.02.25

Nr ks.masz. 018/KTWŁącz.

BIBLIOTEKA NARODOWA AGO WP
Archiwum Działu Zbiórów Specjalnych

Wz. ewid.

~~101~~ 45886

Niniejsza(y) rozwoj zawiera 39
(rozprawy druck) kart (stron) ponu-
merowanych, przesnurowanych i opie-
czętowanych pieczęcią do laktu
Dn., " 19 07 1986 0 9 *[Signature]*
Kierownik Kancelarii

